№ 261. Łódź Wtorek 28 września 1920 roku. Rok III.

GŁOS POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Cena numeru pojedyńczego mrk. 2. | Adres Redakcji i Administracji: Piotrkowska 106. Telefon 199. | Redaktor, lub jego zastępca przyjmują wyłącznie od 5—6 po poł. Rękopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca.

Dokoła rokowań w Rydze.

Termin następnego posiedzenia.

RYGA, 27 września. (PAT). „Telegram Compagnie" donosi: Rosyjski minister wojny, generał Poliwanow, który po przybyciu do Rygi zachorował ciężko na żołądek, zmarł 25-go bież. mies., z powodu tego wypadku doznały rokowania pokojowe, które były wyznaczone na wczoraj, krótkiej zwłoki. Najbliższe plenarne posiedzenie ma się odbyć 27 bież. mies.

Polska pragnie pokoju.

Ryga, 27 września. (PAT).

W rozmowie z przedstawicielami prasy francuskiej oświadczył przewodniczący delegacji polskiej ponownie z wielkim naciskiem, że sprawa rozbrojenia, jako gwarancji pokoju stanie się już dla Polski aktualną, o ile obie strony zapragną tego równocześnie i szczerze. Lepszą jednak gwarancją uniknięcia wojny w przyszłości jest pokojowe porozumienie, które jest głównym celem polskiej delegacji pokojowej. Dlatego też Polska przywiązuje mniejszą wagę do kwestji rozbrojenia niż do usunięcia przyczyn wojny, zresztą rząd polski będzie się starał po zawarciu pokoju z powodu gospodarczego zmniejszyć siłę liczebną swojej armji.

Skład delegacji sowieckiej.

Według informacji otrzymanych z Rygi, dokładny skład delegacji sowieckiej jest następujący: Oprócz delegatów właściwych, którymi są, jak wiadomo, Joffe, Chirow, Manuilski i Oboleński, a także sekretarze Lorenz (łodzianin) i Szemiakin, do składu delegacji należą dwaj rzeczoznawcy wojskowi generałowie Poliwanow (chory) i Nowickij, rzeczoznawcy finansowi: profesorowie Bogoljepow i Piczeta, Rosenblatt, redaktor „Ekonomiczeskoj Żyzni", Rozenberg—szef wydziału prasowego i pomocnicy-rzeczoznawcy: Jankielewicz i Wasilewskij. Polskich komunistów reprezentuje w delegacji p. Wacław Pański.

„Temps" o rokowaniach w Rydze.

Paryż, 26 września. (Pat.) — Hav. „Temps" w artykule poświęconym sprawie stosunków pomiędzy Polską, Rosją i Litwą podkreśla między innemi, że rokowania pokojowe w Rydze postępują w szybkiem tempie. Jeżeli pełnomocnicy bolszewiccy w Rydze posiadają wskazówki do swego rządu, aby w rokowaniach zachowywali się pojednawczo, to dzieje się to przedewszystkiem dlatego, że sowiety uznają potrzebę natychmiastowego zawarcia pokoju, albowiem zbliża się zima, która zapowiada się bardzo surowo i która przyczyni rządowi sowietów trudności bodaj niedoprzezwyciężenia, jednakowoż najbardziej obawia się rząd sowietów rozpoczęcia wspólnej akcji gen. Wrangla z armją polską.

Tenże dziennik ubolewa z powodu zerwania rokowań pomiędzy Polską i Litwą wyraża jednak nadzieje, że ewentualne pomyślne wyniki rokowań ryskich podziałają niechybnie na pomyślne rozwiązanie zatargu polsko-litewskiego.

Zjazd kooperatyw kolejowych.

Kraków, 27 września. (PAT. Wczoraj rano w sali Rady miejskiej rozpoczęły się obrady zjazdu kooperatyw kolejowych całej Polski. Na zjazd przybyło około 80 delegatów.

Wznowienie rokowań z Litwą

(Tel. od naszego warsz. korespondenta).

Wczoraj odbyło się posiedzenie Rady ministrów, na którem ze spraw donioślejszych omawiano kwestję zatargu z Litwą. Rząd polski otrzymał nową notę od rządu litewskiego, zawierającą propozycję wznowienia rokowań, tym razem w Suwałkach, z wycofaniem wojsk na na linję Foche'a. Rząd polski wysłał po posiedzeniu rady ministrów notę, wyrażającą zgodę na propozycję rokowań w Suwałkach. 29 b. m. delegacja polska wyjeżdża do Suwałk w tym samym prawdopodobnie składzie, co do Kalwarji.

Polski komunikat wojenny.

Warszawa, 27 września (PAT) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dn. 27 b. m.

Na południe od Prypeci sytuacja bez zmian ważniejszych.

Na północ od Prypeci bitwa trwa dalej bardzo dla nas pomyślnie. Nieprzyjaciel jest w pełnym odwrocie na całym froncie stawiając jednak często zacięty opór. Wojska nasze dochodzą do rzeki Szczary.

Dalej na północ oddziały nasze przeprawiły się już przez Niemen. W walkach wczorajszych wzięto 1300 jeńców w tem dowódcę i adjutanta 48 pułku p. sowieckiej, oraz komisarza pułkowego, 4 karabiny maszynowe, 8 dział w tem 2 ciężkie, sztandar oraz tabor. Nasza kawalerja działająca na tyłach nieprzyjaciela osiągnęła rejon na północ od Lidy. Na Sawalszczyźnie litewska artylerja ostrzeliwała nasze placówki.

Naczelne dowództwo wojsk polskich,
Sztab generalny.

Premjer w Małopolsce.

Lwów, 26 września. (P. A. T.) Prezydent ministrów Witos przybył dziś rano do Lwowa stąd udał się w dalszą podróż dla zwiedzenia szeregu miejscowości we wschodniej Małopolsce. We Lwowie powitali prezydenta ministrów przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych z generalnym delegatem rządu Gałeckim i komendantem D. O. G. hr. Lamazanem na czele. Na peronie kompanja honorowa oddała honory wojskowe. Z dworca udał się prezydent ministrów do kościoła św. Elżbiety, gdzie wysłuchał mszy świętej następnie odjechał z generalnym delegatem Gałeckim do Brodów skąd samochodem uda się do Złoczowa, Tarnopola i t. d.

Sir Tower dymisjonowany?

Genewa, 27 września. (PAT). Gazety donoszą z Londynu, że dotychczasowy komisarz Gdańska sir Tower nie powróci już na swoje stanowisko. Następcą jego zostanie neutralna osobistość ze Szwajcarji zachodniej lub Norwegji.

Echa wybuchu amunicji w Gdańsku.

Gdańsk, 27 września. (PAT). Śledztwo, przeprowadzone w sprawie wybuchu amunicji, przeznaczonej dla Polski, w wolnym porcie nie stwierdziło bezpośredniej przyczyny eksplozji. Znaleziono tylko pod kołami wagonu ze zniszczoną amunicją naboje karabinowe. Badania wykazały, że we wspomnianym transporcie naboi karabinowych nie było.

O termin plebiscytu na Gór. Śląsku.

Bytom, 27 września (PAT).

Pisma niemieckie przynoszą wiadomość, że Rada ambasadorów zaproponowała termin plebiscytu na Górnym Śląsku w drugim tygodniu listopada. Podobno Anglja domaga się jaknajrychlejszego przeprowadzenia plebiscytu.

Stosunki handlowe polsko-czeskie.

Kraków, 27 września. (PAT). „Rzeczpospolita" donosi: Na wczorajszem popołudniowem posiedzeniu ustalono kwestję ilości węgla i koksu, jaka ma być dostarczona Polsce oraz ropy dla Czech. Kwestja cen ropy o tyle została uregulowana, że Czechy zgodziły się uznać, jako obecną cenę krajową, 1,000 marek polskich za 100 klgr. Wybrano ściślejszy komitet obu stron, który opracuje projekt umowy, obejmującej uregulowanie sprawy cen na przyszłość oraz ustalenia stosunku znanej ilości wagonów węgla za odpowiednie ilości cystern ropy. Obrady te toczyły się przez cały dzień do późnej godziny.

Materjał kolejowy dla Polski.

Gdańsk, 27 września. (PAT) W ostatnim tygodniu przybyło tu 5 okrętów z materjałem kolejowym dla polskich kolei państwowych.

Strajk drukarzy w Poznaniu.

Poznań, 27 września (PAT). Dziś wybuchł tu strajk pracowników drukarskich, którzy zażądali podniesienia zarobków o 100 prc. Dotychczasowe pertraktacje nie doprowadziły do porozumienia. Proponowaną przez niektórych pracodawców podwyżkę o 50 prc. zecerzy odrzucili. Dzienniki nie wychodzą.

Konferencja w sprawie żydowskiej.

W sobotę dnia 25 b. m. odbyła się w prezydjum Rady ministrów pod przewodnictwem wiceprezesa gabinetu pana Daszyńskiego konferencja przedstawicieli wszystkich stronnictw żydowskich, która zajmowała się kwestją wznowienia narad polsko-żydowskich jakie toczyły się przy udziale przedstawicieli stronnictw sejmowych polskich i ludności żydowskiej w czerwcu i lipcu r. b. i miały na celu obmyślenie środków poprawy stosunków między społeczeństwem polskiem a żydowskiem.

Wiceprezydent Daszyński zaznaczył, że przewodnią myślą rządu jest doprowadzenie do porozumienia po obu stronach konieczności zgodnego współżycia opartego na obywatelskiem równouprawnieniu. Kroki, które rząd musi przedsięwziąć, aby ten zamiar zrealizować będą uczynione. Wojna siódmy rok trwająca, wymagająca skoncentrowania wszystkich sił państwa do jednego celu obrony egzystencji stworzyła wyjątkowy, anormalny stan, który utrudnia otrząśnięcie się z namiętności, niebędnej dla spokojnej, konsekwentnej pracy nad poprawą stosunków.

Po zawarciu pokoju praca ta zdaniem p. Daszyńskiego, pójdzie szybko naprzód. Ze strony żydowskiej podnoszono zgodnie, że przed przystąpieniem do traktowania całokształtu zagadnień kulturalnych i administracyjnych, dotyczących położenia żydów i organizacji w Polsce, winno nastąpić usunięcie tej dusznej atmosfery, jaka wytworzyła się w ostatnich tygodniach i jaka, mimo niewątpliwie lojalnego zachowania się ogółu ludności żydowskiej w czasie toczącej się wojny, doprowadziła do ściągnięcia na tę ludność niesłychanie krzywdzącego zarzutu wrogiego jakoby postępowania wobec interesów państwa polskiego i niemal zdrady stanu, którego to zarzutu skutki odbijały się tak tragicznie na położeniu żydów na terenach odzyskiwanych na wrogu.

Wiceprezydent Daszyński, zamykając zebranie, zapowiedział, zgodnie z życzeniem obecnych podjęcie w najbliższym czasie wspólnych polsko-żydowskich obrad.— W obradach wzięli udział panowie posłowie do Sejmu, Grünbaum, Farbstein, dr. Herman, Diamand, dr. Lewenstein, dr. Schiper, Kirschbraum, Priłucki i Sterling.

Komunikat sowiecki.

Moskwa 26 września (Pat.) Rad. Komunikat sztabu polowego republiki sowieckiej z dnia 26 b. m.: W rejonie Grodna po szeregu bitew z przeciwnikiem wojska nasze cofnęły się na prawy brzeg Niemna. W rejonie Kobrynia toczą się walki ze zmiennem powodzeniem. W rejonie Płoskirowa toczą się zacięte walki w pobliżu miasta. Na froncie krymskim w rejonie Rajupolu toczą się walki w odległości 10 wiorst na zachód od tego miasta. Podp. Wasiljew.

Walki z bolszewikami w Persji.

Londyn, 27 września. (PAT). Według depeszy Alhawa w Indjach do „Daily Mail“, wojska sowieckie odniosły zwycięstwo nad wojskami Emira Buchary.

Sukcesy Wrangla.

Konstantynopol, 27 września (PAT). Havas. Agencja „Union“ otrzymała radjodepeszę donoszącą, że gen. Wrangel po zajęciu Aleksandrowska posuwa się dalej naprzód w kierunku Berdinska. Oddziały powstańcze atamana Machno zajęły znaczną część gub. Ekaterynosławskiej, Połtawskiej i Charkowskiej oraz porzecza Donu.

Rzym, 25 września. (PAT) — Radjo. — Z Konstantynopola donoszą, że wojska gen. Wrangla odparły nieprzyjaciela aż do kolejowego punktu węzłowego Połtawa, przyczem wzięto 2 tysiące 00 jeńców, 7 armat i 20 karabinów maszynowych. W okolicy Aleksandrowska zniszczona została 86 dywizja sowiecka.

Oryginalne dementi.

Berlin, 27 września. (PAT). Litewski minister spraw zagranicznych Kurycki zatrzymał się w przejeździe do Paryża w Berlinie. Przyjął on między innymi przedstawiciela „United Telegraph“, któremu oświadczył, że twierdzenie Polski jakoby między Rosją sowiecką a Litwą był jakiś tajny układ militarny są fałszywe.

Położenie przemysłu rosyjskiego.

Paryż, 27 września. (PAT). „Telegraph Compagnie“, „Echo de Paris“ donosi ze Stokholmu: Odmowy Trockiego o przesileniu transportowym wychodzą obecnie na jaw następujące cyfry co do położenia przemysłu rosyjskiego. Według „Izwiestja“ na 1513 fabryk było 109 uruchomionych, 95 proc. robotników strejkuje przymusowo z powodu braku surowców, ze względu na brak opału i surowców nędza gospodarcza jest bardzo wielka, a 60 proc. całej produkcji jest przeznaczona dla czerwonej armji. Z powodu zastoju ogólnego produkcji jest Rosja w posiadaniu zaledwie 12 proc. potrzebnych towarów. Spiski przeciw rządowi bolszewickiemu trwają tak samo, jak i rozstrzeliwanie na podstawie sądów wojennych w jednym z numerów tego dziennika podano, że z powodu wykrycia spisku rozstrzelano 115, a 15 skazano na roboty przymusowe. W Ekaterynburgu rozstrzelano 7 osób, a 15 skazano na roboty przymusowe.

Przedstaw. bolszewicki w Londynie.

LONDYN, 27 września (Pat.). Havas. Riazanow, następca Kamieniewa, przybył tutaj dnia 24 b. m.

Rosyjskie „złoto“.

Londyn, 27 września. (PAT). „Times“ przestrzega kupców angielskich przed nieczystością sztab złota złożonych przez rząd sowietów w szwedzkich domach bankowych, a przeznaczonych na uiszczenie należności za obstalowane w Europie towary.

Chiny w przyjaźni... z carskim rządem.

Pekin, 27 września. (PAT). Hav. W dekrecie rządu chińskiego komunikującym o zerwaniu stosunków z pełnomocnikiem Rosji sowieckiej powiedziano jest, że wprawdzie ministrowie, pełnomocni konsulowie b. Rosji carskiej nie są kompetentni do reprezentowania ich kraju, wszelako mając na względzie sąsiedzkie stosunki obu krajów rząd chiński będzie dla nich nadal przyjaźnie usposobiony.

Niemieccy „niezawiśli“ za trzecią międzynarodówką.

Nauen, 26 września (Pat.) Rad. Zgromadzenie partji niezawisłych socjalistów w Frankfurcie nad Menem postanowiło 620 głosami przeciw 435 przyłączyć się do trzeciej międzynarodówki. Niezawiśli socjaliści w całym szeregu miast środkowych Niemiec oświadczyli się również za przyłączeniem do trzeciej międzynarodówki.

Konferencja finansowa w Brukseli.

Bruksela, 27 września (PAT). Havas. Konferencja finansowa przyjęła regulamin wewnętrzny. Jeden z warunków powiada, że każdy delegat ma prawo do jednego głosu, rezolucje zaś muszą być powzięte jednogłośnie, ażeby miały charakter obowiązujący.

Przedstawiciele niemców zaznajomili konferencję ze stanem finansów i przemysłu ich kraju.

Delegat polski omawiał sprawę wojny, toczonej w obronie wolności narodowej i sprawę polepszenia kursu marki polskiej. Następnie konferencję odroczono do poniedziałku.

Ljon, 27 września (Pat.) Radjo. Na konferencji w Brukseli w dniu 25 b. m. przedstawiciel Francji w krótkich słowach skreślił główne zasady polityki finansowej Franji. Ze słów jego wynika, że Francja zdobyła się na wysiłek podatkowy, który niema sobie równego w przeszłości. Ciężar podatkowy. który dotąd wynosił na głowę 100 franków, w roku obecnym wynosić będzie przeszło 420 franków.

Paryż, 27 września (Pat.) Rad. Pertinax, korespondent „Echo de Paris“ stwierdza, iż wczorajsze posiedzenie konferencji w Brukseli było szeregiem starć państw bogatych. Hiszpanja skarży się na swój system pieniężny, przez który srebro traci swoją wartość; pomoc, udzielona Hiszpanji, ma polegać na tem, że Hiszpanja płaci wszelkie długi, nie wyłączając pożyczki marokańskiej, którą zaciągnęli wspólnie z Francją. Szwajcarja narzeka na to, iż musi kupować surowce i półfabrykaty w krajach, posiadających wysoki kurs waluty. Rynek zaś zbytu w centralnej Europie odpada z powodu upadku waluty! Danja uskarża się, iż produkty gospodarcze sprzedaje Anglja po maksymalnych cenach. natomiast węgiel jest zmuszona kupować drogą licytacji. Państwa sukcesyjne, jak Jugosławja, przedstawiają pod względem gospodarczym położenie jaknajgorsze, wskazują jednak na ogrom bogactw neutralnych, dzięki którym pożyczka w tych krajach byłaby dobrze ulokowana.

Delegacja ukraińska, która się wczoraj niespodziewanie zjawiła nie została przez przewodnicz. Adora dopuszczona do obrad.

Bruksela, 26 września. (Pat.) Hav. Międzynarodowa konferencja finansowa postanowiła uznać język francuski za język oficjalny wszystkich przemówień podczas obrad konferencji. Każde przemówienie będzie następnie tłomaczone na język angielski. Konferencja aprobowała tezę delegacji francuskiej, iż rezolucje konferencji muszą być przyjęte jednogłośnie, ażeby nabywały charakteru oficjalnego zalecenia konferencji. Każda z delegacji przyjmujących udział w konferencji przedstawiła stan finansów przemysłu i handlu swego kraju. — Z nielicznemi wyjątkami sytuacja ekonomiczna wszystkich krajów przedstawia poważne trudności nie wyłączając nawet krajów bogatych, oszczędzonych przez wojnę. Taki wyjątek stanowi Danja, której długi w porównaniu z r. 1914 zmniejszyły się. — Wyraziła ona chęć do pomożenia krajom mniej szczęśliwym. Zobowiązania finansowe Holandji zwiększyły się trzykrotnie. Norwegji czterokrotnie.

Ograniczenie kompetencji konferencji finansowej.

Nauen, 26 września, (PAT) — Liga narodów powiadomiła konferencję brukselską o swem postanowieniu, według którego konferencja ma się zajmować wyłącznie sprawami finansowemi.

Międzynarodowy związek pracodawców

Paryż, 27 września. (PAT) „Telegraphen Compagnie Intrasigersat“ donosi, że w przyszłym tygodniu odbędzie się w Brukseli międzynarodowa konferencja pracodawców. Konferencji tej będzie przedłożona interesująca propozycja, by istniejące związki pracodawców poszczególnych krajów złączyły się we wspólny związek międzynarodowy. Państwa północne Szwecja, Danja, Norwegja, Finlandja wypracowały już projekt, wobec którego także i Angja zachowuje się przychylnie.

Ameryka chce ułatwić niemcom pracę gospodarczą.

Lingby, 26 września. (PAT) — Radjo. — Amerykański delegat na konferencję finansową w Brukseli otrzymał polecenie zapoznania delegatów ententy z zapatrywaniami rządu amerykańskiego, że Niemcom należy przyznać w sprawach handlowych pewne ułatwienia i zachęcić ich przez ulepszenia stosunków finansowych. Niekorzystny stan waluty niemieckiej uniemożliwia spłatę odszkodowań inaczej jak towarami.

Ameryka poleca międzynarodowy system przyjmowania zapłaty w formie gotowych towarów za surowce. To utorowałoby Niemcom drogę handlową z zagranicą i wzmocniłoby ich pozycję finansową.

Echa wyboru Milleranda.

Paryż, 26 września. (P. A. T.) Havas. W senacie podobnie jak w Izbie deputowanych orędzie prezydenta republiki i deklaracja rządu spotkały się z entuzjastycznem przyjęciem. W obu Izbach odczytany też został dekret zamykający sesję obrad.

Wytyczne polityki francuskiej.

Ljon, 27 września. (Pat.) Rad. Pierwsze pismo prezydenta republiki do senatu i do Izby deputowanych nakreśla główne zasady polityki zagranicznej Francji. Polityka ta jest jasna, wyraźna pod względem swoich zasad i celów, jest całkowicie bez zarzutu.

„Temps“ pisze: Wszystkie wysiłki naszej dyplomacji dążą wyraźnie do wykonania traktatu wersalskiego. Tego traktatu, który przez Niemcy oficjalne i ludowe, reakcyjne i demokratyczne wciąż uważany jest za produkt nienawiści. Traktat ten jest wynikiem ścisłej współpracy w oczach sprzymierzonych, których interesy moralne i materjalne czasem się różniły, jednakże zawsze były ożywione pragnieniem praktycznej realizacji trwałego pokoju. Traktat wersalski jest dla Francji jedyną gwarancją, iż po 4-letnich wysiłkach otrzyma ona nagrodę za zniszczenie spowodowane wojną.

Paryż, 27 września (Pat.). Hav. Przeważna część dzienników stwierdza, że orędzie prezydenta i oświadczenie rządowe odniosło w Izbach najzupełniejszy sukces i podkreślają zgodnie, że oba te dokumenty są wynikiem jednej myśli, którą wedle „Gaulois“ jest dążenie do nierozpraszania działalności rządu „Petit Parisien“ stwierdza, że parlament zachowuje swoje zaufanie dla polityki Milleranda, która będzie również polityką obecnego gabinetu. „Le Petit Journal“ uważa, iż orędzie jest znakomitem streszczeniem energicznej polityki Milleranda.

Paryż, 27 września. (PAT). Rad. Prezydent ministrów odpowiadając na posiedzeniu sobotnim Izby deputowanych na interpelację deputowanych socjalistycznych Brasch i Bertol, oświadczył, mówi się ciągle o rewolucji rosyjskiej, natomiast trzeba też by mówiono o narodzie rosyjskim, którego przyjaźń była cenną dla Francji. Byłoby pożądane, by naród rosyiski zaprowadził u siebie szybko porządek i wstąpił na drogę pomyślności i aby był istotnym czynnikiem pokoju światowego. Nie trzeba nigdy zapominać o cennej pomocy, której nam udzielił on na początku wojny. Odnośnie do Węgier oświadczył prezydent ministrów, że rząd francuski pod żadnym warunkiem nie będzie interwenjował w polityce wewnętrznej kraju, która jest panem u siebie, omawiając politykę wewnętrzną w szczególności stosunek rządu do klasy pracującej, wyrazil się Legue, że rząd obecnie jest zdecydowany prowadzić politykę najbardziej liberalną, gdyż jest zdania, że następstwem takiej polityki będzie wzmożona produkcja. Rząd będzie prowadził politykę jedności narodowej. Dlaczego ludzie złączeni podczas wojny, której złożyli te same ofiary mieliby czuć się [illegible] leni w czasie pokoju. Jedność winna być utrzymana na froncie wewnętrznym, jak była dochowana na froncie zewnętrznym.

Amsterdam, 27 września (Pat) „Telegraph“ donosi: Francuski prezydent minister w rozmowie z korespondentem „Times'a“ oświadczył, że przyjaźń francusko-angielska musi być podstawą całego pokoju. Francja nie może być odnowiona bez przyjaźni Wielkiej Brytanji. Anglja nie będzie mogła rozwiązać swoich zagadnień światowych bez współdziałania z Francją. Millerand, który jest tego samego poglądu uprosił Leygesa, aby stanął na czele nowego gabinetu.

Strajk w Anglji odłożony.

Horsea, 26 września, (PAT) — Radio. — Anglja odetchnęła, Oznajmiają, że strajk górników został odłożony. Gazety pełne są uznania dla sposobu w jaki pertraktacje prowadził rząd z robotnikami i podnoszą głównie zasługi trzech mężów, którzy taktownym i rzeczowym prowadzeniem dyskusji przyczynili się do zażegnania niebezpieczeństwa. Są nimi sir Robert Horne, Robert Sillie przewodniczący górników Lloyd George.

Lingby, 26 września, (PAT) — Radjo. — Załatwienie strajku robotników wzmocniło nadzwyczaj pozycję Lloyd Georga.

Rozruchy w Irlandji,

Paryż, 27 września. (PAT). Hav. Donoszą z Belfastu, że wybuchły tam znowu nowe rozruchy. Zabite zostały 3 osoby cywilne oraz 1 funkcjonarjusz policji. W Dublinie 150 sinnfeinistów zawładnęło koszarami, przyczem zabity został szef żandarmerji. Sinnfeiniści zdobyli znaczne zapasy materjału wojennego.

Rewolucja chłopska we Włoszech?

RZYM, 27 września. (PAT). „Telegraph Compagnie Avanti“ donosi, że 15,000 chłopów z chorągwiami i muzyką zebrało się w różnych miejscowościach pod Marsylją i oszczyło dwory.

Sytuacja strejkowa we Włoszech.

Medjolan, 27 września. (PAT). Zarządzone wśród robotników metalurgicznych referendum dało wyniki pomyślne dla zgody, że w najbliższym czasie nastąpi podjęcie pracy.

O zachodnie komitaty węgierskie.

Budapeszt, 24 września. (PAT). Radjo. Prezydent ministrów Teleky przyjął szereg delegacji komitatów zachodnio-węgierskich, którzy jednogłośnie zaprotestowali przeciw oderwaniu tych terenów od Węgier.

Burze we Włoszech.

Rzym, 25 września. (PAT) Hav. Z bardzo licznych miejscowości z całych Włoch donoszą o gwałtownych burzach i wylewach. Komunikacja elektryczna w wielu miejscowościach uległa przerwie.

Warszawa.

—o—

Kolacja za 30 marek.

(w) We wczorajszym „Dzienniku Ustaw“ ogłoszono rozporządzenie obowiązujące ministra aprowizacji, zobowiązujące restauratorów, aby w godzinach od 7—10 wieczorem znajdowało się na karcie danie w cenie najwyżej 30 marek. Za wykroczenia przeciwko temu rozporządzeniu grozi grzywna [illegible] 100,000 mk.

Walka z wypadkami samochodowymi.

(w) Ze względu na cały szereg nowych wypadków samochodowych w Warszawie wstrzymano na 5 dni ruch samochodów wojennych z wyjątkiem posiadających specjalne zezwolenia.

Komisje perlustracyjne.

Warszawa, 27 września. (Tel. wł. „Gł. Pol.“). Ze sfer miarodajnych dowiadujemy się, że ministerstwa spraw wojskowych i spraw wewnętrznych powołały komisje perlustracyjne dla zbadania zasadności wszystkich uwięzień, dokonanych na terenach, objętych ostatnio inwazją sowiecką. Pierwsza komisja, delegowana do Ostrowia, ukończyła już swe prace. Druga bada szczegółowo stosunki w Siedlcach.

Problemy bieżącej chwili.

U wszystkich granic Polski gromadzą się chmury, które czy to pośrednio, czy bezpośrednio, grożą także naszemu młodemu państwu wielką niepogodą.

Na zachodzie i południu tworzy się „mała ententa“, dziecko duchowe Masaryka i Benesza. Nie przybrała ona dotąd uchwytnej formy, ustosunkowanie się do niej Polski nie jest jeszcze określone, ale rzecz dokonywa się i zmusi nas do zajęcia wobec tego faktu stanowiska politycznego.

Masarykowi i Beneszowi chodzi o koalicję antywęgierską. Taki przynajmniej był punkt wyjścia całej sprawy. Wtedy też część prasy francuskiej traktowała nowy problem z ostrożnością, chodziły nawet słuchy, niewiadomo, o ile prawdziwe, że marszałek Joffre miał przeciwdziałać temu planowi w Bukareszcie i Belgradzie, gdyż Francji zależeć miało na tem, aby Węgier zbytnio nie osłabiać i użyć ich wojska przeciw zamysłom bolszewików. Prasa zanotowała nawet wówczas nieprawdziwą, jak się okazało, wiadomość o tajnej umowie francusko-węgierskiej.

Dzisiaj, gdy bezpośrednie niebezpieczeństwo ze strony bolszewizmu nieco się oddaliło, sytuacja doznała zasadniczej odmiany. Organ francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych „Le Temps“ w numerze z 17 b. m. w artykule wstępnym nawołuje do zorganizowania Europy centralnej. Cóż na to wpłynęło? Czy odmieniony równocześnie plan Masaryka i Benesza, czy też chęć Francji, aby zmiana planu nastąpiła, a ostrze małej ententy zwróciło się przeciw Niemcom? Najprawdopodobniej to drugie, tak przynajmniej każe wnioskować argumentacja wspomnianego artykułu. „Temps“ wskazuje w nim na oświadczenie kanclerza Rennera w Insbruku, w którem Renner przedstawia Francję jako imperjalistyczną gwałcicielkę, Ligę narodów jako narzędzie imperjalizmu, a dla Austrji jedyne widzi wyjście w ścisłem złączeniu się z Niemcami. „Temps“ powiada, że takie złączenie byłoby straszną awanturą, pod każdym względem niebezpieczną, bo Austrja stałaby się wówczas podstawą do okolenia Czech przez Niemcy i do niemieckiej ekspansji handlowej w kierunku Bałkanów i Adrjatyku.

Rzecz cała nie jest — coprawda — dojrzała, znajduje się jeszcze „in statu nascendi“, niemniej jako problem wysuwa już dzisiaj cały szereg kolizyj: czesko-węgierską, czesko-austrjacką, czesko-niemiecką, rumuńsko-węgierską, a w ewentualnych dalszych konsekwencjach czesko-polską lub polsko-węgierską, polsko-niemiecką i inne. Już dzisiaj widzi się, że „mała ententa“, jeżeli kiedyś powstanie w tej czy innej formie, będzie źródłem silnego wrzenia w Europie centralnej.

Na wschodzie Polski zaszło coś, co nas już bardzo bezpośrednio i bardzo boleśnie dotyka. Jest to zatarg litewsko-polski z ostatnim przykrym epizodem zerwania rokowań w Kalwarji.

Jeszcze tak niedawno, bo 16 b. m., „Le Temps“ pisał, że byłoby bardzo pożądane, ażeby polacy i litwini rokowali bezpośrednio między sobą, w pełnej niezawisłości, bo niema powodu, aby traktować te państwa jako małoletnie, które muszą się usprawiedliwiać przed wielkiemi mocarstwami i przyjmować ewentualnie zawsze ciężki arbitraż. Polska i Litwa znają się przecież zbyt dobrze i oba te państwa są w bardzo ścisłej, pełnej zaufania przyjaźni.

Tymczasem nastąpił przykry moment zerwania, a niemal równocześnie ogłoszono znane propozycje Rady Ligi narodów w sporze litewsko-polskim, które nie należą do przyjemnych. Liga narodów orzeka w pierwszym punkcie, aby oba rządy, polski i litewski, przyjęły zasadniczo linję z 8 grudnia, z tem jednak, że rząd litewski będzie miał prawo do ewentualnych poprawek etnograficznych.

Rząd polski ma także prawo zastrzeżenia się co do swoich praw terytorjalnych, ale równocześnie ma się zobowiązać do nienaruszania już w obecnej wojnie z Rosją neutralności zajętych przez Litwę terytorjów. Rzecz w zasadzie słuszna, ale jakże możliwa do spełnienia, jeżeli Litwa pozwala sowietom korzystać ze swego terytorjum. Czy Litwa okaże na przyszłość lojalność, niewiadomo, a oporność jej wobec warunków polskich w Kalwarji nie jest dobrą w tej sprawie zapowiedzią, zwłaszcza, że właśnie o tę sprawę rzecz została zerwana.

Dzisiaj przewidzieć nie możemy, co rząd nasz w tej tak bardzo przykrej sprawie postanowi. Sądzić można, że w dalszym ciągu ujawni wstrzemięźliwość i najlepszą wolę i żadną miarą nie będzie chciał dopuścić do zgubnej wojny litewsko-polskiej. Ale propozycja Ligi narodów postawiła w tej sprawie nieprzyjemny prognostyk, bo z góry niejako słuszność naszej sprawy na naszą niekorzyść przesądziła.

Ponieważ z drugiej strony nie ulega wątpliwości, że Niemcy i bolszewicy będą podsycali fanatyzm nacjonalistyczny na Litwie, Anglja zaś i Niemcy dostarczą litwinom broni, sprawa staje się nadwyraz ciężka, wymagająca z naszej strony wielkiego rozumu, patrzącego w dalszą przyszłość, i wielkiego serca, zdolnego do wyrozumiałości względem wybryków rozkapryszonej Litwy.

W każdym razie nie wolno nam dawać pozoru do powiększania niechęci na Litwie i do niesłusznego posądzania nas o zapędy imperjalistyczne. Sprawa jest bowiem ogromnie ważna i mogłaby niezmiernie zaciążyć na szali wojny z sowietami, gdyby rokowania w Rydze nie miały doprowadzić do upragnionego przez wszystkich honorowego pokoju porozumienia.

Słowem—powietrze dokoła Polski jest przesycone elektrycznością, której wyładowania zawsze mogą być groźne. Nie wolno zaś zapominać, że byt naszego państwa wcale nie jest ugruntowany, jakkolwiek zostaliśmy uznani przez państwa całego świata.

Przecież tak jeszcze niedawno, gdy straszny najazd wisiał nad stolicą, wielu patrzyło na nas, jak na naród zgubiony, inni jak Piłat umywali ręce od wszystkiego, a bodaj jedna tylko Francja stanęła przy nas z radą pomocną, gdyż dobrze rozumiała, że zguba Polski, to zarazem przekreślenie postanowień traktatu wersalskiego. Wierzymy wszyscy, że moment taki nie powtórzy się,—ale wiara w takim wypadku nie wystarcza, musimy równocześnie tak postępować, aby moment taki nie mógł się powtórzyć.

Dziwnie też brzmią w mózgu polskim słowa, jakie niedawno można było wyczytać na łamach jednego z firmowych organów partji ekskluzywności: „Nam idzie o to, jak Polska ma być rządzona“... „Słowa te napisano w zwyczajnym temu pismu artykule, atakującym Naczelnika państwa i Rząd polski.

Jakto? Więc ma się powtórzyć katastrofa listopadowa! Polska nie jest jeszcze ugruntowana jako państwo u wszystkich granic wre, wrogów lub niechętnych więcej, niżby ich wielkie nawet mocarstwo wytrzymać mogło, a my zaczynać mamy od walki z głową własnego państwa i własnym rządem? Oczom wierzyć się nie chce, że słowa takie zamieszczono w piśmie, używającym języka polskiego. Nie tędy droga! Wszystko naprzód uczyńmy, aby rządowi temu, który odpędził wroga od stolicy, udzielić poparcia, służyć mu radą, karnością i lojalnością. Niema nic na świecie wiecznego. Więc i ten rząd zmienił się niewątpliwie, gdy dobro publiczne będzie tego wymagało. Na razie nikt w Polsce tej potrzeby nie widzi, z wyjątkiem chyba bolszewików lub mózgów, roznamiętnionych przewrotną partyjnością. Dzisiaj innych rzeczy potrzeba. Musimy wspomagać rząd, aby byt państwa utwierdził, granice założył, pokoje pozawierał i otworzył pole do odbudowy życia narodowego. Jest to jedyna droga i jedyny drogowskaz, gdyż na razie nic niema w Polsce ważniejszego nad utwierdzenie i ugruntowanie wspólnej Rzeczypospolitej. Dopóki wojna nieuniknioną, pokoje niepozawierane, dopóty niewolno nam wprowadzać waśni wewnętrznych.

Z życia w Ameryce.

(Korespondencja własna).

Polska pożyczka dolarowa.—Przed wyborem prezydenta.—W sprawie wielkiej Warszawy. — Kryzys w przemyśle wełnianym. — Varia.

New-York, w lipcu.

Kampanja w sprawie zakupu polskiej pożyczki państwowej na sumę 50 miljonów dolarów, która się miała zakończyć 15 czerwca z rozporządzenia głównego komitetu pożyczkowego w Waszyngtonie została przedłużoną. W odezwie, wydanej w tej sprawie, powiedziano, że termin zostaje przedłużony na żądanie lokalnych komitetów pożyczkowych, oraz z powodu pragnienia, aby polska pożyczka państwowa była prawdziwym tryumfem polaków w Ameryce.

Wobec tego, że wiele osób, przeważnie z sfer kupieckich, obojętnie zachowuje się wobec kampanji pożyczkowej, uchylając się od podpisania pożyczki, prawie cała polska prasa tutejsza poczęła energicznie występować przeciwko tym osobnikom. Doszło już nawet do tego, że prasa grozi postawieniem firm tych pod pręgierz opinji publicznej i ogłoszeniem ich w polskich pismach w Polsce i Ameryce. W sprawie tej „New Yorski Kurjer Narodowy“ pisze:

„Jak się dowiadujemy, w Nowym Yorku grono ludzi dobrej woli związało się w stowarzyszenie, narazie nie występujące publicznie, które — gdy skończy się kampanja za polską pożyczką — zbada dokładnie wyniki i zabierze się do skóry tym wszystkim, którzy albo całkowicie nie poparli tej pożyczki, albo nie kupili bondów polskich tyle, na ile ich było stać, albo nawet występowali przeciw niej.

Członkowie tego stowarzyszenia mają zamiar nie zważać, kto należy do tych wrogich lub obojętnych, ale zdemaskować ich w oczach całego wychodźtwa, by to przekonało się, jakie parszywe owce ma wśród siebie.

Nie wiemy, jak się udadzą te plany, życzymy im jednak powodzenia, bo faktycznie najwyższy czas, by wszelkie śmieci wyrzucić z pośród nas.

Gdyby tu szło o dar na Polskę, możnaby jeszcze temu lub owemu darować obojętność, ale gdy Polska woła o pożyczkę, i to z dobrą opłatą, kto odmówi, ten polakiem nie jest i winien być wyrzucony z pośród nas i to raz na zawsze“.

Nazwiska zaś tych, którzy pośpieszyli z podpisaniem pożyczki, ogłoszone zostaną w całej prasie polskiej na liście honorowej“.

* * *

Kampanja w sprawie wyborów prezydenta Stanów Zjednoczonych rozpoczęta już przez niektóre partje rozwija się i z każdym dniem przyjmuje coraz większe rozmiary. Najaktualniejszem wydarzeniem w tym kierunku jest konwent partji republikańskiej, który się odbył w Chicago. Na konwent ten skierowana była uwaga prawie całego narodu amerykańskiego, gdyż partja republikańska uważana jest za najsilniejszą i przypuszczają, że przeprowadzi ona swego kandydata.

Na konwencie tym jak wiadomo wybrany został, jako kandydat na prezydenta senator Harding, a jako zastępca jego gubernator Coolidge; tutaj również opracowano platformę wyborczą. Naogół konwent ten miał charakter zaciętej walki zwłaszcza przy wyborach kandydata. W tej sprawie głosowano 8 razy. Większość głosów na początku otrzymywali: gubernator Wood, gub. Lowden i senator Johnson. Przy dalszych głosowaniach liczba głosów, którą ci kandydaci otrzymywali, stale się zmniejszała.

Wobec tego, że nikt z nich nie mógł osiągnąć potrzebnej ilości głosów, w ostatnim dniu konwentu wysunięto kandydaturę Hardinga. Został on wybrany jedynie dzięki temu, że wielu delegatów, którzy w poprzednich głosowaniach głosy swoje oddawali Johnsonowi, Woodowi, Lowdenowi i innym, w ostatnim głosowaniu głosowali za Hardingiem.

Wypracowana na konwencie platforma wyborcza, bardzo mało przyrzekająca i wogóle niezręcznie opracowana, wśród sfer, nawet bardzo zbliżonych do republikanów, wywołała wielkie niezadowolenie. Partja demokratów, która się obecnie energicznie szykuje do swego konwentu, ma nadzieję, że wiele osób z szeregu niezadowolonych przyłączy się do niej.

Istnieje jednak ogólne mniemanie, że akcja wyborcza demokratów będzie przegraną a to z powodu nieudanej ich polityki z Wilsonem na czele. Podobno istnieje projekt utworzenia nowej partji, od dwuch wymienionych niezależnej.

Socjaliści, których konwent odbył się już dawniej, z swego łona na kandydata na prezydenta wybrali przywódcę swego, 70-letniego starca, Debsa, który się obecnie znajduje w więzieniu. (Debs skazany został na 10 lat więzienia za wystąpienia przeciwko wojnie).

* * *

W Nowym Jorku bawi obecnie inżynier Władysław Michalski, wysłany tutaj przez zarząd stolicy Polski. W sprawie pobytu p. Michalskiego tutejszy „Telegram codzienny“ pisze:

Już na długo przed wojną znawcy stosunków europejskich przepowiadali, że Warszawa będzie kiedyś największym miastem w Europie. Leży ona bowiem między Europą i Rosją i przez nią musi iść handel między zachodem i wschodem.

Ucisk moskiewski tamował rozwój Warszawy. Obecnie jednak rozwój ten zaczyna iść szybkim krokiem naprzód. W Stanach Zjednoczonych bawi inżynier Władysław Michalski, wysłany tu przez zarząd stolicy Polski, w celu studjowania amerykańskich metod komunikacji, budowy domów, a w szczególności kolei podziemnych. Plany różnych ulepszeń już są gotowe: są one obliczone na 12 lat i na sumę 100 miljonów dolarów. W mieście będą kursować podziemne koleje;—przez Wisłę będzie rzucone kilka nowych mostów i wszystkie pociągi ze wschodu będą wjeżdżały do miasta na wspólną centralną stację, Rozpocznie się natychmiast budowa domów mieszkalnych, szczególnie dla robotników, gdyż obecnie brak w Warszawie mieszkań dla 10,000 rodzin.

Ludność Warszawy doszła już obecnie do miljona i wciąż rośnie. Trzeba więc spieszyć z wykonaniem planów, mających postawić stolicę Polski na równi z wielkiemi miastami amerykańskiemi pod względem wszelkich udogodnień.

* * *

Według oficjalnych danych głównego biura spisu ludności, miasto New-Jork liczy obecnie 5.621.151 mieszkańców. Od roku 1910 ludność New-Jorku wzrosła o 854,268 osób. Według tych cyfr miasto to obecnie liczy największą liczbę mieszkańców i pobiło już nawet Londyn.

* * *

W przemyśle wełnianym w Passaic, przy którym przeważnie zajęci są robotnicy polscy, panuje obecnie zastój, wobec czego pracę w fabrykach tych skrócono o jeden dzień w tygodniu.

* * *

Zarząd Związku Sokołów uchwalił jednogłośnie zakupić polskich bonów pożyczkowych na sumę 10,000 dolarów. Suma ta przedstawiła cały majątek związku w gotówce.

* * *

W Filadelfji sąd skazał na rok więzienia Antoniego Toleńskiego za puszczanie w obieg fałszywych pieniędzy. Sędzia oświadczył, że Toleńskiemu należy się 15 lat kary, a to dla tego, że jako ochotnik w armji ameryańskiej został 14 razy ranny.

Gustaw Elsner.

Tonaż światowy.

W chwili obecnej istnieje na świecie 31,595 okrętów o pojemności 57.314,965 ton. W czerwcu roku 1914 pojemność okrętów wynosiła 45,404,000 ton. Powiększenie się floty handlowej o 8.501,000 ton przypisać należy wzrostowi floty amerykańskiej o 500 proc.

Flota handlowa Anglji, pomimo wysiłków rządu angielskiego, zmierzającego do powiększenia jej, zmniejszyła się o 781,000 ton. Udział Anglji w tonażu światowym wynosił w r. 1914 41,6 proc., obecnie zaś wynosi zaledwie 33,6 proc. Japonja, której znaczenie na morzu coraz bardziej się wzmaga, powiększyła swą flotę w porównaniu z r. 1914 o 1 i ćwierć mil. ton.

Również Francja wybudowała wiele statków handlowych. Jeżeli uwzględnić okręty, które Francji przypadły skutkiem rozdziału floty niemieckiej, okaże się, iż tonaż od r. 1914 do czerwca 1920 wzrósł o miljon ton. Bardzo ucierpiała skutkiem konkurencji państw ententy żegluga państw północnych Norwegja, Szwecja i Danja w porównaniu z czerwcem r. 1914 straciły razem 477,000 ton.

Tabliczka niżej zamieszczona ilustruje stan tonażu w poszczególnych państwach w czerwcu r. 1914 i czerwcu r. 1920.

Kraj	Czerwiec 1914	Czerwiec 1920
Anglja	18,892,000	18,111,000
Kolonje	1,632,000	2,032,000
St. Zjed.	4,287,000	14,525,000
Japonja	1,708,000	2,996,000
Francja	1,922,000	2,963.000
Włochy	1,430,000	2,118.000
Norwegja	1,957,000	1,980,000
Holandja	1.472,000	1,773,000
Szwecja	1,015,000	996,000
Hiszpanja	884,000	937,000
Danja	770,000	719.000
Grecja	821,000	497,000
Niemcy	5,135,000	419,000
Austro-W.	1,052,000	

Kiedy dawniej Norwegja zajmowała czwarte miejsce, obecnie została przesunięta na siódme. Najbardziej wzmogło się znaczenie Stanów Zjednoczonych, potem Japonji i Francji. Powiększyła się również dość znacznie flota Włoch.

Niemcy natomiast, jako państwo zwyciężone, zostały zredukowane do państwa ostatniorzędnego i w chwili obecnej posiadają flotę handlową mniejszą nawet niż Grecja! Przed wojną natomiast pod względem rozmiarów tonażu Niemcy ustępowały jedynie Anglji. Obecnie potęga morska Niemiec złamana jest bezpowrotnie.

(„Lloyds Schippingregister“).

Przesilenie mieszkaniowe trwać u nas będzie jeszcze 20 lat!

Kryzys istnieje w całej Europie —Jak zapobiega mu Anglja i Holandja.—O pomoc państwową przy nowych budowach.

W czerwcu b. r. w Londynie odbył się kongres w sprawie rozbudowy miast. W kongresie uczestniczyli przedstawiciele 29 państw. Wysłał między innymi swoich delegatów rząd polski i magistrat miasta Warszawy.

Jak się dowiadujemy, kryzys mieszkaniowy tak dokuczający mieszkańcom miast polskich, a zwłaszcza Warszawy, jest zjawiskiem ogólno europejskiem i zaczął się na długo przed wojną, przyczem już dawno było powszechnie uznanym faktem, że na inicjatywę prywatną w rozwiązaniu kryzysu mieszkaniowego liczyć nie można i że sprawę tę winny ująć w swoje ręce rząd i miasta.

Co się tyczy Polski, to nasi delegaci doszli do wniosku, że w ciągu 20 lat nasz kryzys mieszkaniowy nie będzie prawdopodobnie rozwiązany. Zaostrzyła i doprowadziła kryzys mieszkaniowy do położenia bez wyjścia ingerencja państwa w tej sprawie.

Zatamowało to zupełnie ruch budowlany. W Anglji i Holandji, gdzie panują mniej więcej te same stosunki, załatwiono sprawę w ten sposób, że domy mieszkalne budują miasta, państwo zaś pokrywa

deficyt, na jaki miasta są z tego tytułu narażone. W szczególności państwo angielskie zwraca miastu całą sumę użytą na budowę domów, z wyjątkiem 0,4 proc. od ogólnej sumy komornego opłacanego danej gminie, a podlegającego opodatkowaniu na rzecz gminy; w Holandji gmina budująca nowe domy ponosi czwartą część deficytu, państwo trzy czwarte.

Delegaci nasi obliczyli jednak, że gdyby u nas państwo zajęło się subwencjonowaniem budowy domów przez miasta, wypadłoby łożyć na to rocznie sumy, przekraczające cały nasz budżet.

Pomimo to delegaci doszli do niespodziewanego wniosku, że dla rozstrzygnięcia sprawy mieszkaniowej w Polsce konieczne jest opracowanie prawa, ustalającego pomoc państwa dla budujących nowe domy, z jednoczesnem pociągnięciem do opłat lokatorów wszystkich mieszkań.

Bądź co bądź położenie nasze jest wprost tragiczne: cegielnie stoją, materjałów budowlanych niema, nikt nic nie buduje, ludność miast literalnie dusi się w ciasnych pokoikach.

Wyroki sądów wojennych doraźnych.

Wyrokami wojskowych Sądów Doraźnych zostali skazani na karę śmierci przez rozstrzelanie:

W KRAKOWIE: 1) Podporucznik Hercka Färber — za prowadzenie w sierpniu r. 1920 w okręgowym szpitalu w Krakowie wśród kolegów rozmowy, propagującej bolszewizm i skierowanej przeciwko rządowi polskiemu, oraz za podbudzenie kolegów do naruszenia zaprzysiężonej wierności i posłuszeństwa przez przedstawienie, że nie wyjdzie na front, bo nikt go do tego nie zmusi, oraz przez wskazywanie sposobów do uchylenia się od pójścia na front drogą meldowania się ustawicznie chorym. 2) Szer. Abracham Gelb, 3) szer. Herman Dziubas, 4) szer. Jan Pieron, 5) kanonier Jakób Kaczor, 6) kanonier Franciszek Poprawa — za zbrodnię dezercji.

W WARSZAWIE: 7) szer. Franciszek Czerwiński, 8) szer. Bronisław Jaworski, 9) szer. Moszek Folbum — za zbrodnię dezercji.

W ŁODZI: 10) szer. Wolf Arbuz — za zbrodnię dezercji.

W TARNOWIE: 11) szer. Alter Sztorh — za zbrodnię dezercji.

W miejscu postoju Sądu Polowego 3-ej armji: 12) podchorąży Jerzy Posner, 13) ułan Józef Szałapski — za zbrodnię zabójstwa.

W miejscu postoju Sądu Polowego 14-ej dyw. piech.: 14) szer. Stanisław Ulasiuk, 15) szer. Józef Plicki—za zbrodnię dezercji w miejscu postoju Sądu Polowego. 16) szer. Szczepan Daniłowski—za zbrodnię dezercji w Brzeżanach, 17) szereg. Józef Miszczyszyn—za zbrodnię dezercji.

W SIEDLCACH: 18) szer. Moszek Blumberg, 19) szer. Herman Wieruszewski, 20) szer. Moszek Mitka, 21) szer. Szmul Sarna, 22) Aron Szpigelman, 23) szer. Hersz Josek Ubcel, 24) szer. Hersz-Lejb Piaskowski, 25) szer. Judka Gniada, 26) szer. Abracham Aronzon, 27) szer. Moszko Wejcman — za zbrodnię dezercji i zdrady stanu.

W OSTROWIU: 28) szer. Moszko Zarębski, 29) szer. Wolf Brunn—za zbrodnię dezercji.

WE LWOWIE: 30) szer. Władysław Węgrzynowski—za zbrodnię dezercji.

W miejscu postoju Sądu Polowego 7-ej dyw. piech.: 31) szer. Bolesław Kaleta—za zbrodnię dezercji.

W miejscu postoju Sądu Polowego 4-tej dywizji piech.: 32) szereg. Władysław Świątek—za zbrodnię tchórzostwa.

Wszystkie powyższe wyroki wykonano.

* * *

Wyrokami Wojskowych Sądów Doraźnych zostali skazani na karę śmierci przez rozstrzelanie:

W miejscu postoju Sądu Polowego 5-ej armji: 1) cywilny Gustaw Linke za zbrodnię szpiegostwa.

W GRUDZIĄDZU: 2) cywilny, były podporucznik rezerwy armji niemieckiej Fritz Baecker za zbrodnię zdrady tajemnic wojskowych, popełnioną przez to, że przewoził świadomie z Grudziądza list, zawierający wiadomości z zakresu zagadnień wojskowych, aby go oddać szefowi biura szpiegowskiego w Berlinie.

W MIŃSKU MAZOWIECKIM: 3) cywilny Hersz-Leib Kamieniecki za zbrodnię zdrady stanu, popełnioną przez to, iż w Mińsku Mazowieckim służył w charakterze tłomacza przy armji bolszewickiej, następnie zaś będąc sekretarzem przy bolszewickim urzędzie aprowizacyjnym wydał zarządzenie o rekwizycji zboża dla armji bolszewickiej.

W PŁOŃSKU: 4) cywilny Prejsig za zbrodnię porozumiewania się z nieprzyjacielem.

W SIEDLCACH: 5) Abracham Grunszpan za zbrodnię zdrady stanu, popełnioną przez wstąpienie po wkroczeniu bolszewików do głównego komitetu rewolucyjnego, powołanego przez władze sowieckie i działalność w tym komitecie. 6) Piła Nuska (cywilny) za zbrodnię zdrady stanu.

Wszystkie powyższe wyroki wykonano.

Łódź.

Goście gdańscy w Łodzi.

Na zaproszenie delegacji łódzkiej, która bawiła w ubiegłym tygodniu w Gdańsku, przybyli do Łodzi polscy przedstawiciele konstytuanty gdańskiej i Rady miejskiej w następującym składzie: pp. Dunst Augustyn, przedstawiciel ludności kaszubskiej (N.P.R.), Jedwabski Wojciech, radny i poseł do konstytuanty (N.P.R.), Kunnert Stanisław, radny m. Sopot, prezes tamtejszej rady ludowej i poseł do konstytuanty (N.P.R.), Milewski Bernard, sekretarz polsk. zw. zaw. w Gdańsku (N.P.R.), Muzyk Feliks, przedstawiciel związku bankowców, Bełkowski Ludwik, prezes polsk. związku kolejarzy, Paszota Bolesław, prezes polskiego związku urzędników poczt i telegr. i Szymanowski Witold, prezes związku handlowców. Przybyła w sobotę w nocy delegacja została powitana na dworcu kaliskim przez przedstawicieli magistratu i Rady miejskiej, skąd udano się na kolacje do Rady miejskiej. W niedzielę rano delegacja była na poranku artystycznym, następnie goście zwiedzili plantacje miejskie. W lokalu Ligi kobiet odbył się obiad na cześć delegacji. Wieczorem delegacja była w teatrze miejskim. Grano „Papierowego kochanka". W poniedziałek delegacja złożyła wieńce na grobie poległych w 1907 9 roku. W południe odbyło się przyjęcie delegacji w magistracie. Delegacja między innemi udała się do muzeum Nauki i Sztuki celem obojrzenia dyplomu honorowego obywatelstwa dla Naczelnika Państwa. Członkowie delegacji otrzymali na pamiątkę odbitki fotograficzne dyplomu.

O ziemniaki na zimę.

Wydział zaprowiantowania miasta ma chwilowo możność sprowadzenia większej ilości ziemniaków. Zważywszy, że po dn. 15 października r. b. zajdą zmiany, które ograniczą sprowadzanie ziemniaków, oraz wskutek możliwej zmiany temperatury dostawa może ulec całkowitej przerwie, byłoby wskazane, by fabrykanci zawczasu zaopatrzyli robotników na zimę w ten niezbędny produkt codziennej potrzeby przez zakupienie ziemniaków, względnie udzielenie robotnikom zaliczki na zakupienie ziemniaków tychże, albowiem magistrat nie może już więcej magazynować kartofli, gdyż wszystkie magazyny magistrackie przepełnione są tym artykułem.

Walka z lichwą.

Łódzki Okręgowy Urząd walki z lichwą nałożył kary za lichwę żywnościową i mieszkaniową na następujące osoby:

Na 20 tysięcy mk. lub miesiąc aresztu skazano Izaaka Arona Finkelsteina ze Skwerowej 22 za lichwę mieszkaniową, za to samo Juljusza Justa ze Rzgowskiej 41 na 4 tyś. mk. lub miesiąc aresztu, Olgę Golc z Wólczańskiej 149 na 2 tysiące mk. lub 2 tygodnie aresztu, Lajzera Jakubowicza ze Składowej 20 na 4 tysiące mk. lub 4 tygodnie aresztu, Wdowiaka Stanisława ze Spacerowej 5-7 na 5 tysięcy marek lub 30 dni aresztu, A. Jakobsona z Południowej 42 na na 4 tysiące mk. lub 2 tyg. aresztu, oraz Augusta Kowalskiego ze Rzgowskiej 62 na 10 tys. mk. lub 3 tygodnie aresztu.

Za lichwę przy sprzedaży chleba skazano piekarza z ul. 6 sierpnia 10, Karsza Szaję na 5 tys. mk. lub miesiąc aresztu, Kasryla Rubina z Pustej 9 na 1500 mk. lub 10 dni aresztu, Surę Finkiel z Aleksandryjskiej 19 na 3 tys. marek lub 21 dni aresztu.

Za lichwę przy sprzedaży mleka: Stanisława Filipiaka z Bobowej 4 na 3 tys. mk. lub 2 tygodnie aresztu, Izraela Vejnberga z Pańskiej 8, na 10 tys. mk. lbu 3 tyg. areszt.

Za spekulację sacharyną: Szmula Elbauma z Targowej 6 skazano na 3 tys. mk. grzywną lub 10 dni aresztu i konfiskatę towaru, Gitlę Guner z Chrzanowe na 5 tys mk. lub 21 dni aresztu, J. Grinblata z Piotrkowskiej 100 na 5 tys. mk. lub 15 dni.

Za spekulację cukrem Icka Gołuchowskiego ze Szkolnej 7 na 5 tys. mk. marek lub 1 miesiąc aresztu; za lichwę przy sprzedaży pypierosów właść. rest. przy Krótkiej 9, Wojcieca Bujaka na 3 tys. mk. lub 10 dni aresztu i konfiskatę towaru za brak cennika i cen na gotowe ubrania Mordkę Eiblauma z Nowomiejskiej 26 na 10 tys. mk. lub 3 tyg. aresztu.

Za wypiek ciastek z cukrem Jakuba Wajnberga ze Zgierskiej 23 na 3 tysiące mk. lub 10 dni.

Za wydawanie rachunków bez podpisu i adresu firmy w celu spekulacji skazano Machela Werdygiera z Pańskiej 44 na 5,000 marek lub 1 miesiąc aresztu.

Teatr Polski.

Dziś teatr miejski daje przewyborną komedję obyczajową J. Szaniawskiego „Papierowy kochanek" w doskonałem wykonaniu aktorskiem z dyr. Zelwerowiczem no czele.

W środę po cenach zniżonych dla udostępnienia najszerszym warstwom publiczności wspaniały dramat narodowy St. Wyspiańskiego „Wyzwolenie". W piątek „Papierowy kochanek" z udziałem M. Majdrowiczówny.

„Czerwony As".

W kinoteatrze „Polonja", który funkcjonuje od pewnego czasu pod nową fachową dyrekcją, ukazują się ostatnio coraz ciekawsze obrazy. Zaliczyć do nich należy również demonstrowany obecnie obraz „Czerwony As", który pod względem sensacyjności, napięcia i kunsztu reżyseryjno - wystawowego zajmuje jedno z najpierwszych miejsc w tej gałęzi produkcji artystycznej.

Ostożnie z naftą.

Wczoraj przy ul. Wschodniej 45 w mieszkaniu Borucha Ryfkinda, służąca Ruchla Finkelstajn, rozpalając ogień, spowodowała wybuch nafty. Finkielstajn uległa poparzeniu całego ciała i przez Pogotowia ratunkowe przewieziona została do szpitala przy ul. Drewnowskiej.

Co kradną?

Z mieszkania Bronisława Kohna i Stanisława Hirschsona, zam. przy ul. Przejazd 40 wartości 21 tys. mk.

Z mieszkania Szlam Estery zam. przy ul. Andrzeja 31, skradziono różnych rzeczy na sumę 25 tysięcy marek.

B. P.

Saluś Kaufman

synek Oskara i Elli

Po długich i ciężkich cierpieniach, zmarł w dniu 26-go września 1920 r. w czwartym roku życia.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok z domu przedpogrzebowego nastąpi w środę, dnia 29-go b. m. o godz. 11-ej przed południem, o czem zawiadamiają pozostali w głębokim smutku

Stroskani Rodzice, braciszek i rodzina.

337

Z powodu zgonu

B. P.

Szai Wdowińskiego

wyraża **szefowi swemu oraz Jego rodzinie** szczere współczucie

Personel firmy „Józef Wdowiński".

Giełda warszawska.

Notowania z dnia 27 września.

Waluty: Ruble carskie 100 295.—, 290,—; ruble carskie po 500 290.—, 285.—; ruble dumskie po 1000 100.—, 95.—; po 250 65.—, 64.—; dolary Stanów Zjednoczonych 260.—, 280.—; kanad. 210.—, 225.—; franki franc. 18.25, 18 75; franki belgijsk. 18.75, 19.75; franki szwajcarskie 42.75, 43.75; funty szterlingi 925.—, 960.—; marki niem. 440.—, 460.—; korony austr. 92.—, 94.—; czechosłowackie 3.—, 3.60; szwedzkie 52.—, 54.—; duńskie 38.—, 38.75; leje rumuńskie 4.75, 5.25; liry włoskie 10.75, 11.25; marki finlandzkie —.—; floreny holend. 83.—, 85.—.

Akcje: Bank Łódzki 970, 965, Borkowski 3375, 3425, 3390; Lilpop 5050, 5150; Rudzki 4000, 4165; Starachowice 12600. 12000; Fabryka cukru 6300, 6450; Zawiercie 8400; Żyrardów 7550, 7700; Firlej 2175.

TEATR MIEJSKI (Dzielna 18)

pod dyr. A. Zelwerowicza.

Dziś, we wtorek 28/9 „Papierowy kochanek" w 3-ch aktach z prologiem nap. J. Szaniawski.

Giełda towarowa w Łodzi.

Dnia 27 września 1920 r.

Przędza szew. ang.		
№ 16/1 luster	850.—	—.—
№ 30/1 „	1020.—	—.—
Przędza bawełn.		
№ 12/1 wątek	—.—	—.—
№ 16/1 osn. i wąt.	410.—	400.—
№ 20/1 „ „	460.—	450.—
№ 24/1 „ „	475.—	470.—
№ 32/2 nitkow.	550.—	—.—
№ 40/2 „	650.—	—.—

Ciągnienie 1-ej polskiej państwowej loterji klasowej.

V-ta klasa.

Większe wygrane.

II dzień ciągnienia.

10,000: 8285, 53282.

5,000: 42186, 42556, 51391, 62969, 74968, 79044.

3,000: 815, 1091, 1390, 4126, 23969, 31754, 34632, 61881, 53356, 63949, 74114, 76957, 82850, 88920.

Ze świata.

Rewolucyjne odkrycie.

Komitet francuski departamentu zboża w Grenobli zainteresował się w wysokim stopniu bardzo ciekawem odkryciem w dziedzinie kultury zboża, które ma wszelkie szanse stać się wypadkiem rewolucjonizującym dotychczasowe nasze metody rolnictwa.

Otóż jeden z rolników francuskich wpadł na pomysł spreparowania specjalnego płynu użyźniającego, w którym moczył nasiona zboża. Nasiona te wrzucone następnie do ziemi, niezbyt nawet uprawnej, wyrastały do rozmiaru roślin niezwykłej wysokości, które dawały bardzo wiele ziarna, bardzo grubego. Wynalazca ma zamiar opublikować w najbliższym czasie swoje epokowe odkrycie. Wypadałoby, ażeby nasi rolnicy i agronomowie bliżej się tym ciekawym wynalazkiem zajęli.

Dom Handlowo-Ekspedycyjny

S. Birż i B-cia A. i M. Kaufman

Łódź, Piotrkowska 22. / Warszawa, Leszno 2.

zawiadamia Sz. Klijentów, iż otworzyliśmy

Filje w Krakowie, Lwowie, Tarnowie i Tczewie

i przyjmujemy wszelkie ekspedycje, magazynowanie — i ubezpieczenie transportów. —

Regularna i szybka ekspedycja towarów w zbiorowych ładunkach wagonowych, konwojowanych i — zabezpieczonych w drodze. —

Udzielanie zaliczek, i inkasso. 489—3

Obwieszczenie.

W dniu 29 i 30 września r. b. o godz. 10-ej rana w domu przy ul. Nawrot Nr. 2 mieszk. 22, sprzedane zostaną w drodze publicznej licytacji następujące rzeczy:

1 pokój stołowy ciemny dąb.
1 sypialnia z gruszkowego drzewa, łóżka z materacami.
1 salon z mahoniowego drzewa.
1 gabinet dębowy, garderoba do przedpokoju.
1 urządzenie kuchenne.
1 dywan perski, obrazy olejne, lampy do elektrycznego oświetlenia, resztki towarów wełnianych, garderoba męska, maszyna do szycia, książki, figurki etc..

Wymienione rzeczy obejrzeć można na miejscu codziennie od godz. 4—5 po południu. 603-1

Institut de Beauté
de M-lle Miłakowska

Łódź, ul. Zawadzka № 6. (Uczennica prof. Archambeau w Paryżu).

Specjalne francusko - kosmetyczne masaże za pomocą środków lekarskich. Hygieniczne pielęgnowanie i odmładzanie cery

TWARZY

Usuwanie zmarszczek, wągrów, piegów, krostowatej i ospowatej cery i brodawek. Wzmacnianie porostu włosów. Usuwanie elektrolizą niepotrzebnych włosów na twarzy. Przyjęcia od 3—6 wiecz. 752—1

Dom Handlowy Bonisławski i Goldman,

ŁÓDZ

Fabryka Przetworów Chemicznych

Kantor: Piotrkowska 130, Tel. 292. — Skład i fabryka Przetworów Chemicznych — Konstantynowska 109 (własna bocznica kolejowa i zbiorniki).

poleca oleje: maszynowy, cylindrowy, gazowy, łożyskowy, do motorów i inne
„ smary: do lin, do pasów, tłuszcz „Tovotte'a", olej lniany i t. p.
„ wazelinę, terpentynę, smołę gazową, przetwory chemiczne, oraz wszelkie artykuły do fabrykacji pasty do obuwia

w ładunkach wagonowych i na beczki. 270—1

Ogłoszenie.

Magistrat m. Łodzi — Wydział Zaprowiantowania Miasta niniejszym podaje do wiadomości, iż sprzedaje kartofle bez ograniczenia po mk. 150.— za korzec na składach: Piotrkowska 311, Karolew, Przejazd 92, Konstantynowska 99, Ogrodowa 28 i Św. Jerzego 8.

841 Magistrat.

Teatr Dramatyczny Cegielniana 63. | Dziś o godz. 3 po poł. Pintele Jud operetka w 4 akt. | o godz. 8.15 wiecz. Kain i Abel histor. sztuka w 5 aktach.

Kursy księgowości
HENRYKA LUBIŃSKIEGO

Wykładane są przedmioty: 242—1

księgowość (buchalterja), korespondencja, rachunki handlowe, stenografja, pisanie na maszynach „Remington", „Mercedes", „Orzeł" i in. Ukończenie kursów upoważnia do objęcia posady biurowej. — Zapisy przyjmuje kancelarja Piotrkowska № 79.

Wdowiec

40-letni, zajmujący poważne stanowisko, przybyły niedawno do Łodzi, pragnie zapoznać się w celu matrymonjalnym z bezdzietną wdową lub panną około lat 30-stu, sympatyczną, inteligentną, miłej powierzchowności, przekonań postępowych.
Dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia listowne do Administracji „Głosu" dla „Kresowca". 908—3

Sprzedaż z powodu wyjazdu

mebli salonowych

jedwabn. styl. Ludwika, fortepianu czarn. „Schröder" półkoncertow., oraz sypialni jasnodębowej. Ul. Wysoka 22, obejrz. od g. 3—5. 689—3

Kupimy zaraz

duży plac w pobliży kolei, z bocznicą, lub taki, do którego można przeprowadzić bocznicę. Może być zabudowany.
Oferty do admin. „Głosu" dla „215". 580—3

Poszukuję pokoju

umeblowanego z oddzielnem wejściem, w śródmieściu, ewent. dla korzystania w dzień. Oferty do „Głosu" sub „Dzień".

Kupuję wszelkie

instrumenty muzyczne.

Płacę najwyższe ceny. Piotrkowska № 54, Kolski.

Wincigsterówna Róża zgubiła paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 22—3

Założony w r. 1830. Telefon 86 i 2056.

Dom Spedycyjny i Komisowy H. MENDELSOHN

Kraków, Plac Dominikański 1.

Oddziały: Warszawa, ul. Sadowa 3. Oświęcim, Szczakowa, Dziedzice, Polskie Herby, Mysłowice, Bogumin, Mor. Ostrawa i Wiedeń, (I. Wipplingerstrasse 24). 530—3

S. Liberman
KRAWIEC DAMSKI

ul. Dzielna № 1

zawiadamia niniejszym Sz. Klijentelę, iż otrzymał Oryginalne modele Paryskie na Sezon jesienny.

Uwaga: Na żądanie Sz. Klijenteli robota może być wykonana w przeciągu 48 godzin. 55—1

CEWKARKI WEWNĘTRZNE (Schlauchschusspulmaschine)

10 wrzecionowe do sprzedania. Obejrzeć w Szkole Rzem. Tech., Srednia 46|48. 454—6

8 klas. gimnazjum filologiczne żeńskie

J. L. ABA w Łodzi

Kancelarja niniejszym podaje do wiadomości, iż dodatkowe egzaminy wstępne do klas niższej, wyższej wstępnych, I, IV i V rozpoczną się w środę, dn. 6 października rb. Podania przyjmuje kancelarja 29, 30-go września i 1-go października od g. 11—1 pp. i od 5 i pół do 6 i pół wiecz.

Uwaga: Bez metryk podań nie przyjmuje się.

FARBY ANILINOWE

poleca w większych ilościach firma

Spitzer i Rumpler w Bielsku (Śląsk Cieszyński). 807—2

Na składzie są farby w kolorach: czarno-medial, siarkowo-niebieska, fuchsyna, fioletowo-metalowa, niebiesko-patent (blaupatent), ponso itp. w pakunkach oryginalnych. Zapytania kierować do firmy „Spitzer i Rumpler".

Zawiadomienie.

Właścicielka

„Modes Maison Nouvelle"

Varsovie, rue Królewska 35

zawiadamia że w końcu tego tygodnia przyjeżdża do Łodzi, Grand Hotel, ze

świeżymi modelami paryskimi.

Magazyn Konfekcji Damskiej i Strojów w Bydgoszczy

znajdujący się w najlepszej dzielnicy miasta, 5 okien wystawowych, parter i I piętro, jedyna i największa firma na miejscu,

do sprzedania za sumę mk. 500-800.00 mk.

Zgłoszenia tylko reflektantów przyjmuje P. ARNHEIM, Bydgoszcz, Cieszkowskiego 3. 806—1

Potrzebne zaraz

dwa ładnie umeblowane pokoje przy cichej rodzinie, z wygodami, z rannem śniadaniem lub całkowitem utrzymaniem dla solidnego mężczyzny. Cena według umowy. Oferty lub adres do Grand Hotelu nr. 231. 827—2

Wspólnik.

Mając lokal odpowiedni na interes w najruchliwszym punkcie miasta i rozporządzam pewnym kapitałem poszukuje wspólnika z kapitałem, obeznanego z branżą manufakturową lub trykotażową.
Oferty do admin. „Głosu" sub „Branżysta" 910—1

Potrzebny samodzielny buchalter

z długoletnią praktyką do domu ekspedycyjnego. Oferty składać w administ. „Głosu Polskiego" sub „N. M." 813-2

Szkoła Freblowska i Początkowa

M. Rozentalówny

Pańska № 9.

Zapisy przyjmuje się oprócz sobót i świąt od 11—1 i 4—6 pp.

Pracownia kołder watowych i puchowych

Konstantynowska 10, front, II piętro, m. 4, L. LANDAU.

Przerabiam stare kołdry. 821—2

Lakierowanie

powozów, mebli i przedmiotów galanteryjnych jako też emaljowanie rowerów, maszyn i malowanie szyldów. A. Miller, Kilińskiego 112. 515—3

Pasy „Balata"

pasy skórzane, troki, troki, bicze (Szlagriemen), płyty ang „Klingerit", płyty gumowe, szczeliwa do maszyn. węże parciane i t. p. do nabycia

w Biurze Technicznem Jakuba Eigera

Kilińskiego № 39. Od 9—12 i od 2—6 po poł. 49—1

8-klasowe Filologiczne Gimnazjum Żeńskie

Marji Hochsteinowej

Łódź, Wólczańska № 23.

Egzaminy dnia 6-go października. Zapisy trwają. 854—3

RUTYNOWANY FACHOWIEC

branży włóknistej wyrobów męskich, prima referencje, poszukuje odpowiedniej posady. Oferty pod „Rutynowany". 852—1

Poszukuje się do wynajęcia

3—4 POKOJE

między ul. Andrzeja, Nowym Rynkiem bez mebli. Z meblami 3 — 4 pokoje kupię. Zawadzka 9 m. 14. 851—2

Wdowiec

bezdzietny, zamożny, z braku znajomości pragnie się zapoznać z panną lub wdową bezdzietną w wieku od lat 30—35. Panie, mające własny interes, mają pierwszeństwo i raczą złożyć swoją własną fotografję i adres do „Głosu" sub „Wdowiec zamożny". 850-3

Zaraz

poszukuje się wśródmieściu

1 dużego lub 2 pokoi

umeblowanych, czystych, dla trzech osób przy inteligentnej bezdzietnej rodzinie z całkowitem dobrem utrzymaniem. Oferty składać w adm. „Głosu" sub „Czystość". 855—2

Potrzebni CHŁOPCY lub DZIEWCZĘTA

do roznoszenia gazet. Zgłaszać się do administracji „Głosu", Piotrkowska 106. 44—2

Ważne dla przedsiębiorstw wszelkich gałęzi !!!

ZAPROWADZANIE KSIĄG HANDLOWYCH
SPORZĄDZANIE BILANSÓW
STAŁY NADZÓR NAD BIUROWOŚCIĄ

z uwzględn. przepisów Urzędu Walki z Lichwą i Sp.

doprowadzanie do porządku zaległej buchalterji, rozrachunki spólników, udziałowców i t. p. uskutecznia b. głów. buchalter Tow. Akc. i ekspert sądowy. Dyskrecja absolutna zapewniona. Referencje pierwszorzędne. Zgłoszenia przyjmuje Adm. „Głosu" pod „Ekspert".

DOM KOMISOWO-HANDLOWY

daw.

„Union"

Benedykta № 2, (lewa strona).

przyjmuje do komisowej sprzedaży i kupuje na własny rachunek wszelkie towary, meble, fortepiany, pianina, kasy żelazne, portjery, obrusy, przedmioty zbytku i t. p. Warunki najdogodniejsze. 18 3

Hurt. Detal.

ISTN. OD 1915 r.

BIURO OGŁOSZEŃ

TEOFIL PIETRASZEK

WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 115, TEL. 509-75.

OGŁOSZENIA DO WSZYSTKICH PISM ŚWIATA.

SOLIDNIE—SZYBKO—TANIO. 1202—1

Lokomotywy

każdego typu i na każdą odległość w krótkim czasie do dostarczenia.

Fabryka lokomotyw i kolejek polowych

Smoschewer & Co, Tow. z O. O. Bydgoszcz. 093—6

Interes krawiecki

w pełnym biegu jest do sprzedania. Zgłoszenia pod № 16329 do biura ogłoszeń „Par" Poznań, ul. Rycerska № 8. 8—1

Do wydzierżawienia!

Kompletnie urządzona farbiarnia tam też do sprzedania 1 centerfuga 900 mjm. Oferty do Adm. „Głosu" pod „Cento". 9-8

Woźnica i Palacz

mogą się zgłosić. Ignacy Fuks i S-ka Karola № 38. 29-8

Z powodu wyjazdu

do sprzedania i do wynajęcia 3 pokoje z kuchnią z meblami od zaraz za 100.000 mk. Oferty do „Głosu" sub. „O. M. 200" 718—

DENTYSTA 20-4

S. DREJHORN

(dawniej w Ozorkowie)

Stary Rynek № 9.

front II piętro nad apteką Ludwika. Przyjm. od 10—1 i 3—7.

Dr. B. Kon

Piotrkowska 118.

Choroby uszu, gardła nosa i chirurgiczne.

Przyjmuje od 4—7 po p.

Dr. A. GROSGLIK

Choroby skórne i weneryczne

Leczenie promieniami Röntgena i światłem.

Al. Kościuszki (Spac.) 27.

—11 rano i 5—7 wiecz. Panie od 4—5 wiecz., w niedz. 10—1.

Dr. F. Skusiewicz

ul. Andrzeja 11.

Choroby skórne i weneryczne.

Godziny przyjęć: 9—11 r. 5—7 i pół po poł. Panie 5—6 g. 4576—10

Dr. L. Prybulski

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe.

Przyjmuje od 8 1/2 — 10 1/2 i od 6 1/2—8 1/2.

Zastępuje dr. Friede. Zawadzka № 4.

Dr. med. T. Baranowski

specjalista w chorobach zębów i jamy ustnej.

Przyjmuje od 5—7 pp. w zakładzie dentyst. lek.-dent. P. Włodarskiego, ul. Piotrkowska 113

Dr. med.

H. Rożaner

Dzielna № 9.

Chor. skórne i weneryczne.

Przyjmuje codziennie od 5—8 w niedziele od 10—1. 933—8

Dr. med.

Anna Góralska

choroby dzieci.

Średnia 33.

Codziennie od 6—7. 75—4

Dr. med.

G. ZAND-TENENBAUMOWA

Choroby kobiece i akuszerja. 45-12

Przyjmuje od 4—6 wiecz

Pończosznicze maszyny igły, platyny i części poleca M. Błaszkowski, Łódź, Pańska 23. 033-3

Sklep spożywczy do sprzedania. Brzezińska, róg Chłodnej, A. Zemek. 624—3

Pikow Adela zgubiła dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 78—3

Ganca Jadwiga zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 599—3

ODEON | Dziś! Premjera! Po raz pierwszy w Łodzi. | ODEON

I-szy obraz sezonu 1920|21 r. znakomitej szwedzkiej fabryki „Svenska“ w Sztokholmie p. t.

Wielki dramat kryminalny w 5 aktach w wykonaniu wybitnych szwedzkich artystów. .·. .·.

„JAPONKA”

Wielki dramat kryminalny w 5 aktach w wykonaniu wybitnych szwedzkich artystów. .·. .·.

Ceny popularne. Początek pierwszego przedstawienia o g. 3-ej, ostatniego przedstawienia o g: 9.15. Ceny popularne.

Teatr Wielki Żyd. Trupa Zjedn. | Dziś o g. 8 po poł. **Pintele Jud** operetka w 4 aktach. | o godz. 8 wiecz. **Złota młodzież** farsa w 4 aktach

---

Teatr „SCALA“ Cegielniana 18. | Dziś, o godz. 8.30 wiecz. Ostatni dzień I-go programu. **Zespół: Lola Patroni, Hel. Reden, Zofja Bonecka, duet taneczny Wils, E. Reden, B. Bodo, A. Szczepański, Black aud Steel, J. Wiśniewski.** :: **Jutro 8.30 Program № 2. Szczegóły jutro.**

BILANS

Towarzystwa Akcyjnego „LEOPOLD LANDAU“ w Łodzi za rok 1919.

Aktywa		Pasywa	
Gotowizna w kasie	Rbl. 107,514.59	Kapitał zakładowy	Rbl. 1,000,000.—
Weksle	„ 32,404.20	Kapitał zapasowy	„ 9,050.64
Papiery wartościowe	„ 1,863,003.31	Weksle niemieckie	„ 11,796.90
Marki	„ 4,099.34	R-k Komor celnych	„ 1,741.659.56
Dłużnicy	„ 1,230,729.70	Wierzyciele	„ 708,966.37
R-k Strat 1914—1918	„ 214,569,02	Sumy przechodnie	„ 9.670.—
Inwentarz	„ 6,457.50	R-k Zysków za 1919 rok	„ 1,372.80
Sumy przechodnie	„ 23,738.61		
	Rbl. . 3,482,516.27		Rbl. . 3,482,516.27

Rachunek zysków i strat

Winien		Ma	
Straty na procentach	Rbl. 24,428.53	Zysk z ekspedycji	Rbl. 20,074.71
Koszty handl. i pensje	„ 14,142.77	„ ze skład. i asek.	„ 2,205.77
Podatki	„ 2,906.38	„ z dywid. akcji bank.	„ 20,570.—
Zysk w roku 1919	„ 1,372.80		
	Rbl. . 42,850.48		Rbl. . 42,850.48

Potrzebny(a) **Pomocnik(ca) buchaltera.** Oferty do „Głosu Polsk.“ sub „Orga“. 749—3

Zastrzeżenie! Zgubiono portfel, zawierający a weksel na 50 rubli, wystawca L. Jakóbowicz, zlecenie L. Jakóbowicz, oraz 1 weksel na 50 rubli, wystawca i zlecenie Hofman. Weksle nieważne. Zwrócić za wynagrodzeniem: Jakóbowicz, Andrzeja 13. 763—3

OGŁOSZENIE.

Oddział Opałowy Wydziału Zaprowiantowania Miasta podaje niniejszym do wiadomości ogółu mieszkańców, iż poczynając od dnia 1-go października r. b. wznowioną zostaje sprzedaż węgla po pół korca na rodzinę za miesiąc październik i listopad r. b. (razem jeden korzec), na placach przy ulicach:

Towarowej 32 (Karolew), **Węglowej 3, Piotrkowskiej 311, Konstantynowskiej 99, Ogrodowej 28.**

Sprzedaż odbywać się będzie od godz. 8-ej do 12-ej w południe w porządku następującym:

Piątek } Sobota }	dn. 1 października r. b. litery „ 2	A. B, C.
Poniedziałek } Wtorek }	„ 4 „ 5	D. E. F.
Środa } Czwartek }	„ 6 „ 7	G. H. I. J.
Piątek } Sobota }	„ 8 „ 9	K. L. Ł.
Poniedziałek } Wtorek }	„ 11 „ 12	M. O. P.
Środa } Czwartek }	„ 13 „ 14	R. S. T.
Piątek } Sobota }	„ 15 „ 16	U. W. Z.
Poniedziałek } wtorek }	„ 18 „ 19	pozostali konsumenci, którzy nie zdążyli odebrać.

Zgłaszający się winni okazać oprócz karty węglowej również legitymację chlebową i paszport.

Cena jednego korca węgla wynosi mk. 160, na składzie Piotrkowska 311, mk. 155

MAGISTRAT.

Doktór **Wacław Makarewicz** Choroby: weneryczne, skórne i moczopłciowe. Przyjmuje od 9—1 pp. i od 3 — 6 wiecz. Ul. Rozwadowska № 4.

Dr. med. **K. Karnicki** przyjm. chorych na oczy codz. od 1 i pół do 2 i pół. Konstantynowska 30. 462—3

Dr. med. **E. Wigdorowicz** Choroby wewnętrzne i nerwowe. (niemoc płciowa na tle nerwowem). Od 5—7 Aleja 1 Maja № 1. 81-6

Maszynistka - stenotypistka posiadająca języki: polski, niemiecki i rosyjski, poszukuje odpowiedniej posady na godziny popołudniowe. Zgłoszenia przyjmuje adm. „Głosu“ pod „R. M.“ 857—1

Humanista z praktyką nauczycielską obejmie lekcje historji Polski i powszechnej. Oferty do admin. „Głosu“ sub „Humanista“. 847—1

Dr. S. KANTOR Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i moczopłciowych. Leczenie promieniami Röntgena i światłem. Piotrkowska № 144, róg Ewangelickiej. Godz. przyjęcia: 9—2 r. i od 6—8 pop. Dla pań od 5—6 pp.

Dr. I. Silberstrom Zielona 11 (róg Zachodniej) Chor. skórna i weneryczne. Przyjmuje: od 1—3 i 4—8 wiecz. Niedziela od 9—1. 332—10

Dr. E. Rozenblatowa Choroby oczu **Zielona 14.** Przyjmuje od 9 do 10 r. i od 5 do 6 pp. 409—1

Krawiec Polski Nagrodzony dyplomem kroju Akademji Drezdeńskiej przyjmuje obstalunki ubiorów męzkich; zamówienia wykonywa ściśle w oznaczonym terminie. Ul. Zielona № 10, I-e piętro, A. Gramesa. 849—2

ANALIZY lekarskie: moczu, krwi, plwocin i t. d. Chemiczno — Techniczne **Magister N. Szac** (laboratorjum) Piotrkowska № 37. 42—10

Do sprzedania 3 i pół włóki ziemi i młyn wodny 5 par walców turbinowych przy mieście powiatowem i zabudowaniami. Wiadomość: Włocławek, Piekarska № 10. 69—1

OGŁOSZENIE.

Oddział Opałowy Wzdziału Zaprowiantowania Miasta podaje niniejszym do wiadomości instytucji dobroczynno-Społecznyeg, szpitali, szkół, ochron, przytułków i t. p., które otrzymały węgiel (tytułem zapasu) za miesiące listopad i grudzień 1920 r., że obecnie mogą wykupić rację węgla za m. styczeń 1921 roku. Cena 1 korca węgla wynosi mk. 160.—

Magistrat.

Lekarz-dentysta B. Markus-Nusbaum Przyjmuje 10—1 i 4—7. Piotrkowska 51. 783—5

Lekarz Dentysta Irena Gec-Markowiczowa wznowiła przyjęcia od 11—1 i od 4—7. Cegielniana № 28. 317—4

Wejber Abram Juda zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi oraz książkę odroczenia. 50-3

Ważne dla Pań! Korzystajcie z okazji! **Tania wyprzedaż!** Reszlek Białych tow., Surówki. Płócienka, Flanela, Barchany, Wełna, Szewioty, Korty, Bostony, Weljur na Suknie, Ubrania, Kostjumy, Płaszcze Bieliznę, Pościel i in. Są do nabycia: **M. BRYL** Piotrkowska w podwórzu 56.

Za **Brylanty, Perły i Biżuterję** płaci najwyższe ceny Zakład jubilerski **A. Lewkowicz** Piotrkowska 89. 519—2

Pończosznicze maszyny, IGŁY, platyny i części poleca **M. Błaszkowski,** Łódź, Pańska № 23. 034—3

Salon Mód Przejazd 30 ***High-Life*** **POLECA nowości sezonowe.**

Ogłoszenia drobne:

A.K. Harcerze! Nadeszła specjalnie dla was miękka szara flanela na bluzy zimowe. Kilińskiego 40, m. 10. 25—20

Angielskiego udziela dr. M. Lebenson, Piotrkowska 130 m. 2. 609-3

Meble, łóżka, szafy, otomanę, garnitur salonowy, lustra, biurko szafkowe, zegar tanio sprzedam. Piotrkowska № 223, m. 3. 70—6

Akuszerka W. Śmiałowska przyjmuje zamówienia. Cegielniana 64 Hotel Klukowa, pokój 6 24—15

Bryczki najnowszych fasonów, powozy, landa na gumowych kołach, kareta, różne wozy, rolwagi. Kilińskiego № 28, Dembowski. 647—6

Bilard do sprzedania. Wiadomość: ul. Fabryczna № 2, w piwiarni. 36—1

Do sprzedania bilard kręglowy w dobrym stanie. Wiadomość: Piasowa 7, u szewca. 43—1

Cenny prezent za wyszukanie 1—2 pokoi, oddzielne wejście. Umeblowanie niekonieczne. Oferty sub. „Pokoje“ do „Głosu Polsk.“ 20—6

Do wynajęcia 2 pokoje umeblowane bez pościeli, ewentualnie z utrzymaniem. Rodzina izraelicka. Oferty sub. „43“. 26—2

English und french lessons give student ad Cegielniana № 19 app. 8, from 1—3. 722—6

Główki prymusowe zapchane dziurawe przeczyszcza i spaja sprawialnia „Rekord“ oraz gruntowne reperacje takowych. Główna 36. 76 2

Jest do sprzedania duża maciora z 12 prosiętami. Nawrot 92, stróż. 12—1

Kupuję meble, dywany, garderobę, futra, bieliznę, różne sprzęty domowe, płacę najlepiej. Benedykta 19, w sklepie. 31—16

Lekcje na kursach językowych Marty Lederowej, Dzielna 36b, rozpoczną się 2 października. Zapisy codziennie. 30—3

Do sprzedania garnitur miękkich mebli. Wschodnia 70, Ejsmont. 856-2

Lekcji muzyki, francuskiego i polskiego udzielam. Oferty składać w adm. „Głosu“ pod lit. „B. B.“ 744—2

Manicure wykwintny. Cegielniana 19 m. 1, front, parter. 701—3

Maszyna gabinetowa do szycia Singera do sprzedania. Rozwadowska 24, m. 50. 24—3

Potrzebna odpowiedzialna służąca do wszystkiego ze świadectwami. Zgłaszać się Dzielna 38, m. 20. 38—3

Potrzebne 2 młode panienki w charakterze kasjerki i do pisania. Wiadomość: Piotrkowska № 103, m. 34. 19—2

Potrzebna bufetowa samodzielna do restauracji. Wiadomość: Piotrkowska 103, m. 34. 18-3

Potrzebna służąca umiejąca dobrze gotować i sprzątać. Zgłaszać się: Benedykta 29, m. 5. 17-1

Potrzebna służąca do kuchni druga do sprzątania. Długa 90, pierwsze piętro. 804-2

Poszukuję pokoju umeblowanego. Zgłosić się Orla 23, m. 25. 86—5

Poszukuję pokoju umeblowanego z oddzielnem wejściem dla korzystania w dzień. Oferty sub „Pokój“ w „Głosie“. 771—2

Prowizor farmacji lat średnich, uchodźca, poszukuje zajęcia. Oferty składać w adm. „Głosu“ pod lit. „B. B.“ 743-2

Poszukuje się nocnego stróża. Pierwszeństwo mający kożuch. Benedykta 47, fabryka Weissa. 871—3

Rutynowana pomocnica buchaltera, umie pisać na maszynie—poszukuje posady biurowej. Oferty do „Głosu“ sub. A. A. 72—4

Starsza panna do pracowni, okryciarki i podręczne potrzebne. — Główna 11, sklep, Szyndler. 686—3

Sprzedam sypialnię mahoniową, kredens, biurko, stół, krzesła. Piotrkowska 189, m. 9. 34-6

Zgubiono opaskę Straży Obywatelskiej № 555. Proszę zwrócić do II-ej dzielnicy Wschodnia 31.

Siedemnastoletni młodzieniec z trzyklasowem wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty sub. „Zdolny“ do „Głosu“. 69—1

Urzędnik poważnej instytucji poszukuje pokoju umeblowanego w śródmieściu, ma węgiel. Oferty do „Głosu“ sub. T. P. 28—2

Zaginął pies policyjny duży. Zawiadomić za nagrodą. Piotrkowska 81, m. 4. Zastrzeżenie zrobione. Przywłaszczyciel będzie surowo ścigany. 35—1

Brylanty, Perły, Biżuterję, złoto, srebro, platynę, zegarki płaci ceny najwyższe LUBKA, Sienkiewicza 20, m. 16, ostat. wejśc. part.

Zagubione dokumenty:

Burzyńska Anna zagubiła paszport polski, wyd. w Łodzi. 33—3

Dikow Daniel zgubił paszport niemiecki, wydany zagranicą. 738—3

Cwajg Łaja zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi, oraz patent handlowy III kategorji. 734—3

Goldkind Kopel zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi, legitymację na 5 osób, oraz kartę węglową. 765—3

Jakóbowicz Lejb zgubił kartę rejestracyjną, wyd. z urzędu m. Łodzi. 762—3

Jachimowicz Taube Fajga zgubiła legitymację na 2 osoby. Aleksandrowska 8. 23—1

Klajnman Icek zgubił paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 91—3

Kon Mordka zgub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 14—3

Klajman Wolf zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 858—3

Kowalski Wawrzyniec zgubił paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 848—3

Kacenbogen Jakób zgubił tymczasowy dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 853—3

Milnikel Olga zgubiła kartę węglową. Długa № 140. 44—1

Marta Ruchta zagubiła paszport niemiecki, wyd. w Aleksandrowie. 39—3

Majzels Chaskiel Uszer zgub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi, Nowomiejska 21. 45—3

Najman Mordka zgubił paszport niemiecki, kartę powołania, oraz kartę rejestracyjną, wyd. w Łodzi. 733—3

Nusbaum Abraham zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 782-3

Orbach Andzia zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 862—3

Perkal Izrael Benjamin zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi i kartę rejestracyjną. 789—3

Pitterman Estera zgubiła paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 11—3

Poznańska Zaneta zagubiła paszport polski, wyd. w Berlinie z polsk. konkulatu 30|4 1920 r. № 11928. 32—3

Poznański Henryk zagubił paszport polski, wyd. w Berlinie z polsk. konsulatu 30|4 20 r. № 11927. 31—3

Paciorek Janina zgubiła paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 10—3

Rotenberg Ryfka zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 741—3

S..ijer Mania zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 787—3

Szwarc Berg zgub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi oraz metrykę urodzenia wyd. w Kielcach. 40—3

Teppel Karolina zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 8?1—3

Waldek Wilhelm zgubił kartę odroczenia, wydaną w Łodzi. 773—3

PAPIER zużyty. księgi buchalteryjne, kopiały, **całe archiwa,** gazety, tygodniki, każdą ilość kupuję. Posyłamy po odbiór. **LUBKA** Sienkiewicza 20 m. 16 ostatnie wejście, parter. 987—2

Potrzebna uczciwa dziewczyna na przychodnią do pomocy w domu. Ul. Piotrkowska 103 m. 2. 600—3

PRENUMERATA: Miesięcznie Mk. 50.—. Kwartalnie Mk. 150.—. Za odnoszenie dopłaca się Mk. 5.— miesięcznie. Prenumerata przez pocztę miesięcznie Mk. 60.—. Kwartalnie 180.—. Zagranicą Mk. 75.— miesięcznie.

OGŁOSZENIA: Zwyczajne: 2.50 fen. za wiersz nonparelowy jednoszpaltowy. Drobne: 40 fen. za wyraz, najmn. 4.00 Mk. Poszukiwanie pracy 30 fen. wyraz. Nadesłane: przed tekstem 8.00 Mk., w tekście 10 Mk po tekście 5.00 fen. za wiersz nonp. (str. 5 szp.). Nekrologi: 3.50 Mk. za wiersz nonp. (str. 5 szp. Zaręczynowe i zaślubinowe po Mk. 150 po tekście. Za termin. druk ogłosz. i oliar adm. nie odpowiad

Redaktor i wydawca Marceli Sachs. Drukarni „Głosu Polskiego“ Piotrkowska 86